

Sprawozdanie

z działalności Stowarzyszenia Gmin RP
Euroregion "Sprewa-Nysa-Bóbr"

w okresie od 11.12.2008r. do 02.06.2009r.

Zielona Góra, 3 czerwca 2009r.

Spis treści:

Wstęp	4
1. Stan członkowski Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr"	4
2. Działalność organów Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr"	5
2.1. Rada Euroregionu.....	5
2.2. Prezydium Euroregionu.....	5
2.3. Konferencja Stowarzyszenia.....	5
2.4. Praca Konwentu Stowarzyszenia.....	6
3. XV-lecie działalności Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr"	8
4. Fundusz Małych Projektów (FMP) w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A	9
5. Programy Operacyjne Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 –2013 i Polska - Saksonia w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej	9
5.1. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 –2013	11
5.1.1. Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe w ramach PO Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia	15
5.2. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013	17
6. Jednostka Centralna Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży w Euroregionie "Sprewa-Nysa-Bóbr"	22

7. Działalność Euroregionu w innych strukturach międzynarodowych i polskich.....	25
7.1. Polsko-Niemiecka Komisja Międzyrządowa do spraw Współpracy Regionalnej i Przygranicznej i Komitet do Spraw Współpracy Przygranicznej.....	25
7.2. Forum Polskich Regionów Granicznych.....	27
7.3. Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych SERG (AGEG).....	27
7.4. Komitet Monitorujący Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.....	28
8. Inne ważniejsze aktywności Stowarzyszenia.....	30
8.1. Koncepcja ścieżek rowerowych w Euroregionie "Spree-Nysa--Bóbr".....	30
8.2. Spotkanie przedstawicieli polskich regionów przygranicznych i władz samorządowych w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie.....	31
8.3. Sport w regionie przygranicznym Gubin-Guben.....	33
8.4. XV Kongres Transgranicznego Związku Euroregion "Tatry".....	34
8.5. Obchody uroczystości XV-lecia działalności Euroregionu Pro-Europa-Viadrina.....	35
8.6. Nadzwyczajne zebranie członków niemieckiego stowarzyszenia Euroregion Spree-Neisse-Bober e.V.....	35
8.7. Dalsze ważniejsze spotkania.....	37
9. Biuro Euroregionu.....	37
10. Podsumowanie.....	38
Załącznik 1: (Lista projektów realizowanych na własne ryzyko w ramach Funduszu Małych Projektów i Projektów Sieciowych Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013).....	39

Wstęp

Od ostatniej Konferencji Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr" upłynęło ponad 6 miesięcy. W poniższym podsumowaniu, obejmującym ramy czasowe od 11 grudnia 2008r. do 02 czerwca 2009r., w sposób skondensowany przedstawiony zostanie bilans naszych działań w tym okresie.

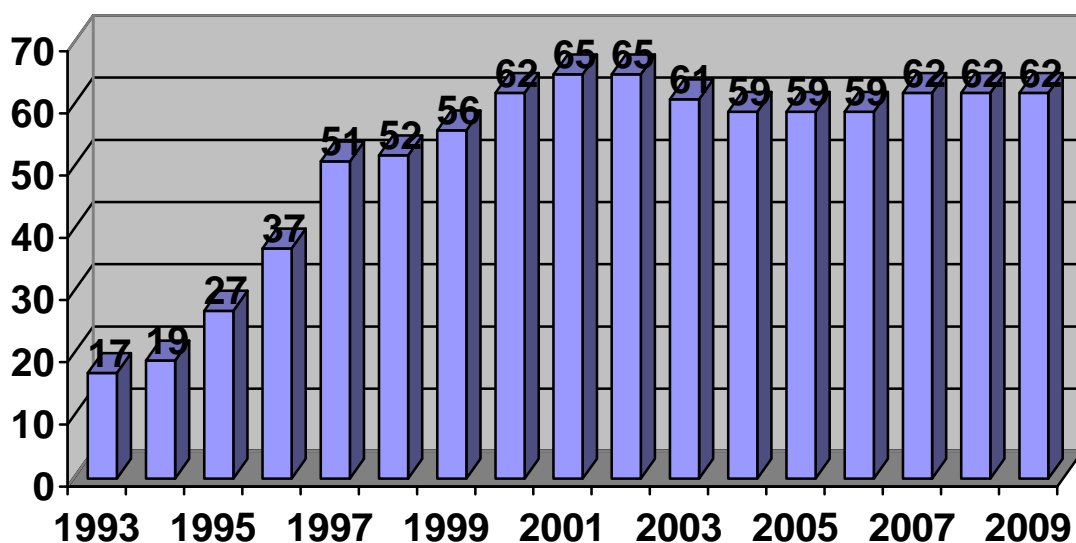
1. Stan członkowski Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr"

Obecnie euroregion liczy 55 gmin i 7 powiatów na zasadach członka zwyczajnego, w tym oprócz gmin z województwa lubuskiego obejmuje również 1 gminę z województwa wielkopolskiego - Zbąszyń. W okresie sprawozdawczym liczba członków Stowarzyszenia się nie zmieniła.

Liczba ludności euroregionu wynosi aktualnie około **646,5 tys.** mieszkańców a powierzchnia **7546,68 km²**.

Liczba członków Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr“

* stan na 06.2009

2. Działalność organów Euroregionu "Sprewa -Nysa - Bóbr"

2.1. Rada Euroregionu

W okresie od 11 grudnia 2008r. do 02 czerwca 2008r. nie organizowano posiedzenia Rady Euroregionu "Sprewa -Nysa - Bóbr"/Spree-Neisse-Bober. Ze względu na fakt, iż ostatnie spotkanie Rady w przygranicznym mieście Guben w dniu 07.05.2008r. organizowane było przez stronę niemiecką, przygotowanie następnego posiedzenia leży tym razem w gestii strony polskiej. Termin nie został jeszcze dokładnie określony.

2.2. Prezydium Euroregionu

Prezydium Euroregionu nie obradowało w okresie od 11.12.2008 - 02.06.2008.

2.3. Konferencja Stowarzyszenia

Ostatnie posiedzenie Konferencji Stowarzyszenia Gmin RP odbyło się w dniu 11.12.2008r. w Zielonej Górze. Spotkanie poprzedzało obchody uroczystości 15-lecia działalności Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr"/Spree-Neisse-Bober.

W trakcie konferencji dyskutowano m.in. na temat stanu przygotowań do wdrożenia Programów operacyjnych Polska-Brandenburgia oraz Polska-Saksonia. Podjęto również 3 następujące uchwały:

I. Uchwała nr 145/XXXI/08 w sprawie wysokości składki członkowskiej dla miast i gmin obowiązującej w roku 2009.

Nowa składka w roku 2009 na jednego mieszkańca wynosi 0,93 zł.

II. Uchwała nr 146/XXXI/08 w sprawie wysokości ryczałtowej składki członkowskiej dla powiatów ziemskich obowiązującej w roku 2009.

Wysokość ryczałtowej składki członkowskiej obowiązującej w roku 2009 dla powiatów ziemskich przedstawia poniższa tabela.

<i>Liczba mieszkańców powiatu</i>	<i>Wysokość składki w zł/rok</i>
0 – 50 tys.	12 320,10
50 – 100 tys.	13 530,10
> 100 tys.	14 740,10

III. Uchwała nr 147/XXXI/08 w sprawie uchwalenia planu finansowego na rok 2009.

2.4. Praca Konwentu Stowarzyszenia

W ciągu minionych sześciu miesięcy Konwent Stowarzyszenia obradował 4 razy. Terminy i miejsca spotkań przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Data	Miejsce
1.	11.12.2008	Zielona Góra
2.	16.12.2008	Gubin
3.	30.03.2009	Gubin
4.	18.05.2008	Gubin

Do najważniejszych kwestii poruszanych przez Konwent w ciągu okresu sprawozdawczego można zaliczyć:

- Omawianie tematów posiedzenia XXXI i XXXII Konferencji Stowarzyszenia;
- Omawianie szczegółów uroczystości jubileuszu 15-lecia działalności Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr"/Spree-Neisse-Bober;
- Wyznaczenie osoby do komisji oceniającej Małe Projekty w ramach PO Polska-Saksonia;
- Analizę informacji z listopadowego posiedzenia Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej w Berlinie;
- Powołanie Komisji Inwentaryzacyjnej;
- Rekomendacja kandydatów do panelu ekspertów, oceniającego wnioski w ramach PO Współpracy Transgranicznej Polska(Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007-2013;
- Analizę informacji na temat stanu realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska-Brandenburgia 2007-2013;
- Omawianie kwestii udziału Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr" w ocenie transgraniczności projektów dużych;
- Analizę informacji na temat aktualizacji "Koncepcji ścieżek rowerowych" w Euroregionie "Sprewa - Nysa - Bóbr";
- Omawianie propozycji projektu własnego Euroregionu w ramach działalności JC PNWM;
- Analizę informacji z Komitetów Monitorujących PO Współpracy Transgranicznej Polska - Brandenburgia w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Analizę informacji z Komitetów Monitorujących PO Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Omawianie stanu wdrażania PO Współpracy Transgranicznej Polska - Brandenburgia w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Omawianie stanu wdrażania PO Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Analizę stanu wdrażania Funduszu Małych Projektów i Funduszu Projektów Sieciowych;

- Analizę informacji ze zrealizowanych warsztatów "Zip-Zap" z animacji językowej;
- Ustalanie harmonogramu spotkań i funkcjonowania Konwentu;
- Podejmowanie decyzji dotyczących prac związanych z remontem budynku Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr”;
- Omawianie funkcjonowania Jednostki Centralnej Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży;
- Rekomendacja kandydatów do panelu ekspertów, oceniającego wnioski w ramach PO Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013;
- Zatwierdzanie zmian w budżecie.

3. XV-lecie działalności Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr"/ Spree-Neisse-Bober

Rok 2008 był dla naszego Euroregionu szczególnie ważny, ponieważ właśnie w tym czasie obchodziliśmy wspólnie z partnerem 15 rocznicę naszego istnienia. Uroczystość Jubileuszu 15-lecia Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr”/Spree-Neisse-Bober odbyła się **11 grudnia 2008 roku** w Filharmonii Zielonogórskiej im. Tadeusza Bairda w Zielonej Górze. Honorowy patronat nad naszym świętem objęła Minister Rozwoju Regionalnego Elżbieta Bieńkowska.

Jubileusz otworzyli **pan Czesław Fiedorowicz – Prezes Konwentu Stowarzyszenia** wraz z **panem Dieterem Friese – Przewodniczącym Zarządu** podsumowując 15 lat dotychczasowej działalności, jednocześnie dziękując za owocną współpracę.

W obchodach uczestniczyli przedstawiciele władz centralnych i regionalnych z polskiej i niemieckiej strony, jak również polskie euroregiony ogółem ponad 100 osób ze strony polskiej i ponad 30 ze strony niemieckiej. Wśród obecnych gości był **pan Paweł Natkaniec - Przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju Regionalnego**, który omówił rolę i znaczenie Euroregionów we współpracy regionalnej i lokalnej z sąsiadującymi państwami. Oceny współpracy na pograniczu lubusko-brandenburskim dokonali **pan Gerhard Ringmann – Przedstawiciel Rządu Brandenburgii** oraz **pan Marcin Jabłoński – Marszałek Województwa Lubuskiego**. Ponadto uroczystość naszą swoim wystąpieniem uświetnili: **pani**

Joanna Kiryłło – Przedstawiciel Komisji Europejskiej oraz pan Martin Ramirez – Przedstawiciel Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych.

Bardzo ważnym elementem naszego Jubileuszu było wyróżnienie 42 Polaków i 3 Niemców. **Pani Barbara Imiołczyk - Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej** wspólnie z **panem Krzysztofem Sewerynem Szymańskim – Przewodniczącym Sejmiku Województwa Lubuskiego** wręczyli „Świadectwa dojrzałości samorządowca” w podziękowaniu za wkład w rozwój województwa lubuskiego oraz wyróżnienia „Zasłużonych dla województwa lubuskiego” skierowane do partnerów ze strony niemieckiej, którzy przez wiele lat wspierali nasz region poprzez wymianę doświadczeń na różnych szczeblach współpracy. Wszyscy goście otrzymali pamiątkowe medale oraz publikacje.

4. Fundusz Mikroprojektów (FMP) w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A

Wdrażanie FMP w ramach IW INTERREG IIIA 2004-2006, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zakończone zostało w listopadzie ubiegłego roku. Na Fundusz Mikroprojektów przeznaczone było w sumie **4 284 583,02 PLN**. Kwotę tą wykorzystano w **100 %**. W ramach zakontraktowanych środków zrealizowano **255** projektów.

Pod koniec grudnia 2008 roku na rachunki bankowe właściwych wnioskodawców przekazano pozostałe **72 147,16 zł** dotacji celowej z budżetu państwa dla **27** projektów realizowanych w ramach Funduszu Mikroprojektów.

W ten sposób Euroregion "Spreeva - Nysa - Bóbr" ostatecznie zakończył realizację FMP w ramach IW INTERREG IIIA.

5. Programy Operacyjne Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 –2013 i Polska - Saksonia 2007-2013 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) stanowi trzeci cel nowej polityki spójności i służy wspieraniu, promocji i realizacji wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej Unii Europejskiej. EWT jest niejako kontynuacją programów współpracy transgranicznej, transnarodowej i

międzyregionalnej realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III 2004-2006. Realizacja EWT wspierana będzie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007 – 2013 w każdym programie współpracy terytorialnej uczestniczą co najmniej dwa państwa członkowskie UE, a odpowiedzialność za realizację całego programu przejmuje ten kraj, w którym w wyniku wzajemnych uzgodnień ulokowano struktury zarządzające. Niezależnie od lokalizacji struktur zarządzających dla poszczególnych programów za koordynację wdrażania programów EWT po stronie polskiej odpowiedzialny jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

W programach, w których funkcje zarządzające pełnią instytucje zagraniczne, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełni rolę krajowego koordynatora programu. Koordynator krajowy uczestniczy w opracowywaniu programów operacyjnych, szczegółowych procedur wdrażania programów, pracach komitetów monitorujących oraz procesie oceny i selekcji projektów.

Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr" w nowym okresie wsparcia 2007-2013 aktywnie uczestniczy w dwóch programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej: w zarządzanym przez stronę polską Programie Operacyjnym Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 –2013 (PO PL-BB), oraz w Programie Operacyjnym Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013 (PO PL-SN), w którym strona polska pełni rolę koordynatora krajowego.

Praca biura euroregionu w okresie sprawozdawczym skoncentrowana była głównie na wdrażaniu tych dwóch programów. Mowa tutaj zarówno o wdrażaniu całościowych Programów Operacyjnych Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia i Polska - Brandenburgia jak również o leżących tylko w kompetencjach Euroregionów, Funduszach Małych Projektów(FMP)(PO PL-BB oraz PO PL-SN) i Projektów Sieciowych (PS) (PO PL-BB).

W okresie sprawozdawczym zakończono przygotowywanie większości koniecznych dokumentów wdrożeniowych dla Funduszy Małych Projektów i Projektów Sieciowych. Pracownicy biura czynnie angażowali się również we wszystkie prace dążące do dynamicznego startu nowego okresu wsparcia, przekazując przy tym swoje uwagi i zalecenia, oparte na wieloletnim doświadczeniu biura we wdrażaniu środków unijnych.

5.1. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 –2013.

Głównym celem programu jest: „Pokonywać granice: redukcja niedogodności spowodowanych położeniem przygranicznym i wspólny rozwój regionu Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia”.

Cele szczegółowe Programu to:

- Poprawa uwarunkowań infrastrukturalnych oraz stanu środowiska.
- Rozbudowa powiązań gospodarczych oraz współpracy sektorów gospodarki i nauki.
- Wspieranie dalszego rozwoju zasobów ludzkich i rozbudowa transgranicznej kooperacji.

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

- **po stronie polskiej:** podregion gorzowski (w skład którego wchodzi powiaty: gorzowski, międzyrzecki, słubicki, strzelecko – drezdenecki, sulęciński i miasto na prawach powiatu Gorzów Wielkopolski), podregion zielonogórski (w skład którego wchodzi powiaty: krośnieński, nowosolski, świebodziński, zielonogórski, żagański, żarski, wschowski i miasto na prawach powiatu Zielona Góra);
- **po stronie niemieckiej:** powiaty: Märkisch-Oderland, Oder-Spree, Spree-Neiße, oraz dwa miasta na prawach powiatu: Frankfurt (Oder), Cottbus.

Działania podejmowane przez naszą instytucję w ramach wdrażania Programu Operacyjnego Polska-Brandenburgia najdokładniej przedstawi kalendarz spotkań, w których pracownicy biura brali udział w okresie od grudnia 2008r. do końca maja 2009r.

19.02.2009 Warszawa

Spotkanie robocze w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego dot. systemu wdrażania i podziału środków alokacji polskiej, przeznaczonych na Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 –2013. Podczas spotkania omawiano również aspekty tzw. kontroli 1-go stopnia.

9-10.03.2009 Frankfurt nad Odra

III posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Podczas posiedzenia, członkom Komitetu Monitorującego przedstawione zostały następujące dokumenty:

- Bieżąca informacja na temat wdrażania Programu Operacyjnego Polska (Województwo Lubuskie)-Brandenburgia 2007-2013
- Wzór podstawy decyzji
- Propozycja zmian w Regulaminie Komitetu Monitorującego

Ponadto podczas posiedzenia KM zostały zaprezentowane oraz poddane dyskusji i głosowaniu pierwsze projekty złożone w ramach naboru otwartego wniosków złożonych do Wspólnego Sekretariatu Technicznego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie)-Brandenburgia 2007-2013.

23.03.2009 Zielona Góra

Spotkanie robocze dot. systemu oceny i zatwierdzania projektów po stronie polskiej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia oraz zawartości dokumentu "Podstawa decyzji członka Komitetu Monitorującego".

02.04.2009 Zielona Góra

Spotkanie robocze dot. oceny transgraniczności projektów w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia.

07.04.2009 Zielona Góra

Spotkanie robocze dot. kontroli 1-go stopnia w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia.

22.04.2009 Gubin

Spotkanie robocze dot. oceny transgraniczności projektów w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia.

24.04.2009 Zielona Góra

Spotkanie robocze w siedzibie Wspólnego Sekretariatu Technicznego dot. ekspertów oceniających projekty w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia.

04.05.2009 Gorzów Wielkopolski

Spotkanie polskich członków Komitetu Monitorującego Program Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia dot. oceny projektów podczas IV posiedzenia Komitetu w dniach 5-6 maja 2009.

05-06.05.2009 Gorzów Wielkopolski

IV posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013.

Podczas spotkania omawiano wnioski, które wpłynęły do Wspólnego Sekretariatu Technicznego PO do 09.01.2009 r., a których nie rozpatrywano w trakcie poprzedniego marcowego posiedzenia KM.

Kolejne posiedzenie Komitetu Monitorującego PO planowane jest w dniach 28-29 lipca 2009 r.

Warto zaznaczyć, że większość z wymienionych spotkań związane było z ogromną ilością wewnętrznej pracy biura Euroregionu polegającej na przygotowywaniu odpowiednich dokumentów, tłumaczeń, opinii, ocen, korespondencji z innymi zainteresowanymi lub współpracującymi jednostkami względnie odpowiednich list z wątpliwościami i uwagami. Każde kolejne konsultacje czy spotkania grup roboczych były zawsze dużym krokiem na przód.

5.1.1. Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe w ramach PO Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia.

Zgodnie z decyzją Komitetu Monitorującego w Funduszu Małych Projektów dla Programu Operacyjnego Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 – 2013 w ramach „Europejskiej współpracy Terytorialnej” kwalifikowalność kosztów rozpoczęła się **1 czerwca 2008 roku**. Decyzja ta dała możliwość realizacji Małych Projektów na ryzyko Wnioskodawcy. O refundację poniesionych kosztów będzie można wystąpić po ogłoszeniu oficjalnego naboru projektów przez nasz euroregion. Beneficjenci korzystając z danej im możliwości zgłosili do biura euroregionu **40 projektów**, które zostały już zrealizowane, bądź będą realizowane na własne ryzyko (szczegóły w zał. nr 1).

Ostateczne zatwierdzenie dokumentów niezbędnych do ubiegania się o wsparcie w ramach Funduszu Małych Projektów i Projektów Sieciowych, realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013 w ramach „Europejskiej Współpracy Terytorialnej” poprzedzone było wieloma spotkaniami i konsultacjami.

30 marca 2009 roku Instytucja Zarządzająca zatwierdziła dokumenty niezbędne do ubiegania się o wsparcie w ramach Funduszu Małych Projektów i Projektów Sieciowych, realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013 w ramach „Europejskiej Współpracy Terytorialnej”. **Wytyczne dla Wnioskodawców oraz Wniosek o dofinansowanie małego projektu i Wniosek o dofinansowanie projektu sieciowego** zostały umieszczone na stronie internetowej euroregionu. Dało to beneficjentom możliwość zapoznania się z tymi dokumentami a tym samym prawidłowej realizacji projektów na własne ryzyko.

Chcąc ułatwić realizację projektów oraz przybliżyć zasady obowiązujące w Funduszu Małych projektów Euroregion „Sprewa – Nysa- Bóbr” zorganizował cykl szkoleń na temat: **Zasady realizacji projektów w ramach Funduszu Małych Projektów z Programu Operacyjnego Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013 w ramach „Europejskiej Współpracy Terytorialnej”**.

Szkolenia odbyły się w następujących miastach:

DATA	GODZ.	MIEJSCE	LICZBA UCZESTNIKÓW
20.04.2009	12.00	KROSNO ODRZAŃSKIE Urząd Miejski ul. Parkowa 1	35
22.04.2009	11.00	NOWE MIASTECZKO Dom Gościa w Miłakowie	13
27.04.2009	11.00	ZIELONA GÓRA Wojewódzka i Miejska Biblioteka im. C. Norwida w Zielonej Górze Sala Dębowa	77
29.04.2009	11.00	WSCHOWA Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II ul. Zacisze 1	36
05.05.2009	11.00	NOWA SÓL Powiatowe Centrum Edukacji Ul. Piłsudskiego	14
06.05.2009	11.00	ŻAGAŃ Centrum Informacji Gospodarczej	24
08.05.2009	10.00	ŻARY Urząd Miejski ul. Rynek 1 - 5	39
11.05.2009	11.00	ŚWIEBODZIN Ratusz Miejski Sala Sesyjna	24
12.05.2009	11.00	ZIELONA GÓRA Urząd Gminy Sala Obrad nr 300	34
15.05.2009	12.00	GUBIN Urząd Miasta Sala Obrad	31
Łączna liczba uczestników			327

Podczas spotkań przybliżaliśmy wiedzę zarówno ogólną z zakresu Programu Operacyjnego Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013 w ramach „Europejskiej Współpracy Terytorialnej”, szczegółowo omawialiśmy zasady obowiązujące w Funduszu Małych Projektów oraz udzielaliśmy wskazówek dotyczących wypełniania wniosku projektowego. Uczestnicy w trakcie dwugodzinnych spotkań pytali przede wszystkim o szczegóły realizacji projektów, sposób przeliczania kosztów projektów w budżetach sporządzanych w euro itp.

Z uwagi na wiele pytań dotyczących spraw finansowo – księgowych, zobowiązaliśmy się, że po podpisaniu umowy finansowej na zarządzanie FMP zorganizujemy cykl szkoleń poświęconych sprawom dotyczącym kwestii finansowych w realizowanych projektach.

Szkolenia z zakresu Projektów Sieciowych dla zgłoszonych wcześniej uczestników planujemy zorganizować w biurze euroregionu w Gubinie. Oddzielenie szkoleń z zakresu Projektów Sieciowych od szkoleń z dziedziny Funduszu Małych Projektów ułatwi przyswajanie tak obszernej i skomplikowanej tematyki związanej z nowym funduszem, a tym samym przełoży się na ilość oraz jakość realizowanych projektów.

5.2. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013.

Głównym celem Programu jest wspieranie zrównoważonego rozwoju polsko-saksońskiego obszaru wsparcia w celu wzmocnienia jego spójności gospodarczej i społecznej.

Będzie on realizowany za pomocą dwóch celów strategicznych:

- Zapewnienie konkurencyjności obszaru wsparcia poprzez wyrównywanie warunków ramowych dla likwidowania nierówności gospodarczych i strukturalnych,

- Utożsamianie się mieszkańców z obszarem wsparcia dzięki wzmocnieniu współpracy.

ZASIĘG TERYTORIALNY PROGRAMU

Obszar wsparcia programu obejmuje:

po stronie polskiej:

- w województwie dolnośląskim: podregion jeleniogórsko-wałbrzyski tj. powiaty: bolesławiecki, lubański, lwówecki, złotoryjski, jeleniogórski, kamiennogórski, jaworski, wałbrzyski, świdnicki, ząbkowicki, kłodzki, dzierzoniowski, strzeliński oraz miasto na prawach powiatu Jelenia Góra;
- w województwie lubuskim: podregion zielonogórski tj. powiaty: żarski, żagański, krośnieński, zielonogórski, nowosolski, wschowski, świebodziński oraz miasto Zielona Góra;

po stronie niemieckiej:

powiat: Görlitz (z byłymi powiatami Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Löbau – Zittau jak i miastem na prawach powiatu Görlitz).

powiat Bautzen (z byłymi powiatami Kamenz, Bautzen jak i miastem na prawach powiatu Hoyerswerda), który również został zaliczony Do obszaru wsparcia po stronie saksońskiej. Zgodnie z regułą elastyczności, alokacja środków na tym obszarze może wynieść maksymalnie 20 % całości wydatków Programu.

W celu zagwarantowania pełnego efektu transgranicznego dla realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (infrastruktura drogowa i ochrona środowiska) obszar wsparcia w części polskiej obejmuje:

- na terenie województwa dolnośląskiego powiaty położone bezpośrednio przy granicy tj.: zgorzelecki, bolesławiecki, lubański, lwówecki, złotoryjski, jeleniogórski oraz miasto na prawach powiatu Jelenia Góra,
- na terenie województwa lubuskiego powiaty położone bezpośrednio przy granicy tj.: żarski i żagański;

Obszar wsparcia w części saksońskiej w odniesieniu do projektów infrastrukturalnych jest taki sam jak w przypadku całego programu.

Działania w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013 stanowią jeden z głównych filarów pracy naszej instytucji. Jak wiadomo, polska część Euroregionu "Spree - Nysa - Bóbr" w nowym okresie wsparcia odpowiedzialna będzie również za zarządzanie Funduszem Małych Projektów w ramach tego Programu. Prace mające na celu przygotowanie dokumentów potrzebnych do uruchomienia FMP zostały już prawie zakończone. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu Dyrektora Biura, Prezesa Stowarzyszenia i

pracowników euroregionu podczas organizacji spotkań roboczych i ustalaniu treści koniecznych dokumentów, w niedługim czasie możemy spodziewać się rozpoczęcia naboru wniosków.

Poniżej zamieszczono kalendarz spotkań dot. wdrażania Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, w których przedstawiciele euroregionu brali udział w okresie od 11 grudnia 2008r. do 2 czerwca 2009r.

14-16.01.2009 Warszawa

Spotkanie robocze dot. uszczegółowienia Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013.

12.02.2009 Wrocław

Spotkanie strony polskiej Euroregionów "Nysa" i "Sprewa - Nysa - Bóbr" koordynatorem Funduszu Małych Projektów w ramach PO Polska-Saksonia, panem Tomaszem Kołodziejczakiem z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

24.03.2009 Wrocław

Spotkanie polskich członków Komitetu Monitorującego Program Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia.

25.03.2009 Zgorzelec

Trzecie posiedzenie wspólnego polsko-niemieckiego Komitetu Monitorującego Program Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013, w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. W trakcie obrad członkowie Komitetu Monitorującego przyjęli Wspólne Uszczegółowienie Programu.

07.05.2009 Drezno

Polsko - niemieckie spotkanie robocze dotyczące wdrażania Funduszu Małych Projektów (FMP) w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013.

Celem spotkania było wypracowanie ostatecznych rozwiązań dot. wdrażania Funduszu Małych Projektów w ramach w/w programu.

14.05.2009 Zittau

Spotkanie przedstawicieli polskiej strony Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr" i niemieckiej strony Euroregionu "Nysa". Podczas spotkania szczegółowo omawiano ostateczną treść Wniosku o dofinansowanie w ramach FMP i Regulamin pracy Komitetu Sterującego.

Pomimo faktu, iż oficjalny nabór wniosków w ramach Funduszu Małych Projektów w programie Polska-Saksonia nie został jeszcze uruchomiony, na stronie internetowej Euroregionu już w pierwszej dekadzie 2009r. umieszczono najnowsze wersje *Wspólnego Dokumentu Wdrożeniowego dla Funduszu Małych Projektów w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska-Saksonia 2007-2013* oraz *Formularza wniosku*. Pracownicy biura, biorąc pod uwagę fakt, iż prace nad tymi dokumentami zostały prawie zakończone, chcieli w ten sposób dać potencjalnym beneficjentom szansę i możliwość praktycznego przygotowania się do złożenia projektów oraz zapoznania z nowymi, ciekawymi rozwiązaniami.

Podczas wymienionego wcześniej polsko - niemieckiego spotkania roboczego dotyczącego wdrażania Funduszu Małych Projektów (FMP) w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska - Saksonia 2007-2013, które odbyło się 7 maja 2009r. w Ministerstwie Gospodarki i Pracy w Dreźnie i w którym uczestniczyli przedstawiciele Instytucji Zarządzającej, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, niemieckiej i polskiej części Euroregionu "Nysa" oraz Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr" w osobach dyrektora biura, pani **Bożeny Buchowicz** i pracowników, **Izabeli Pantkowskiej**, **Beaty Kurek** i **Mariusza Welmana**, ustalono kończącą formę parasolowych wniosków o dofinansowanie FMP w poszczególnych obszarach kompetencyjnych i w ten sposób prace dot. wdrażania Funduszu Małych Projektów osiągnęły swoją kończącą fazę.

Po uzgodnieniach szczegółowych z partnerem projektu parasolowego, jakim jest niemiecka część Euroregionu "Nysa", i po podpisaniu umowy kooperacyjnej, Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr" złoży do Wspólnego Sekretariatu Technicznego w Dreźnie wniosek na Fundusz Małych Projektów obejmujący przedsięwzięcia realizowane we współpracy z partnerami saksońskimi.

6. Jednostka Centralna Polsko-Niemieckiej

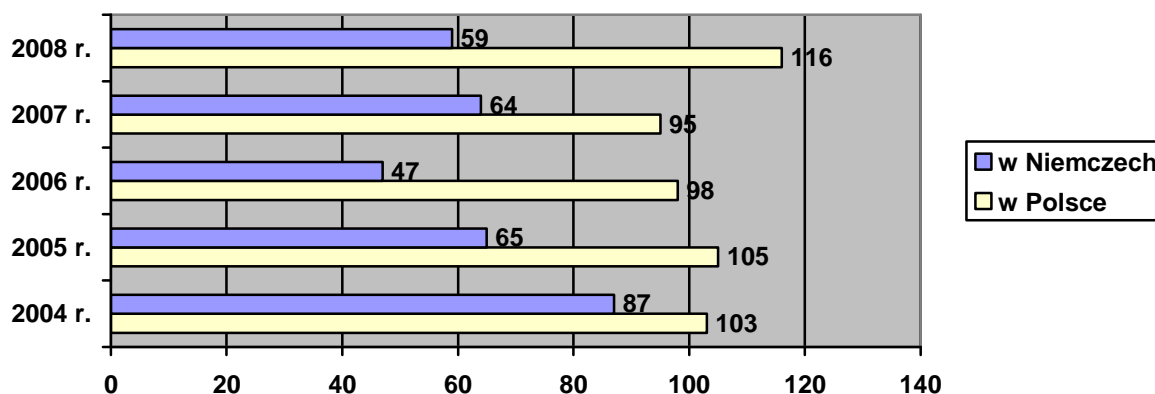
Współpracy Młodzieży w Euroregionie Sprewa-Nysa-Bóbr

Poniżej przedstawiamy bilans działań Jednostki Centralnej Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży w Euroregionie "Sprewa-Nysa-Bóbr" w okresie od 11.12.2008r. do 02.06.2009r.

Oba Referaty Wspierania PNWM, w Poczdamie i Warszawie, bez zastrzeżeń rozliczyły działalność Jednostki Centralnej w 2008 roku.

W ubiegłym roku opracowano łącznie **175** wniosków, na co złożyły się:

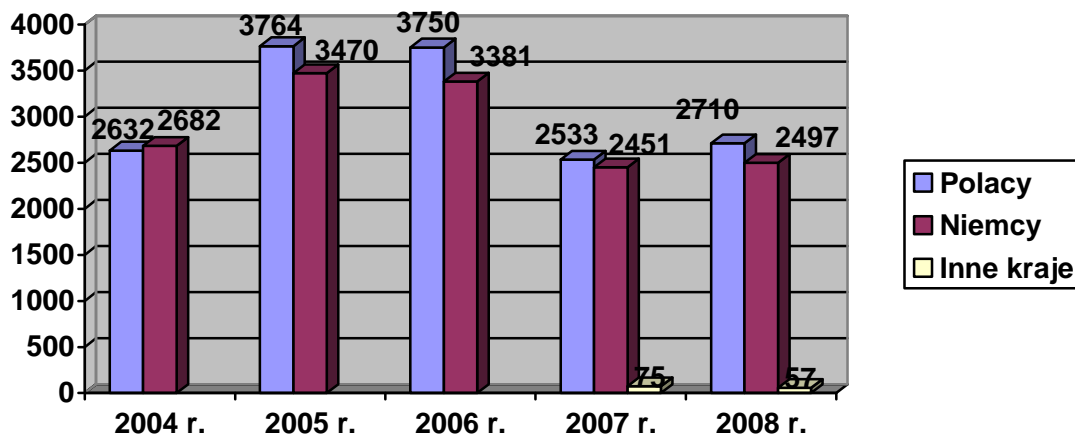
- **92** projekty wymiany szkolnej,
- **83** projekty wymiany pozaszkolnej.

Wykres nr 1: Ilość projektów PNWM zrealizowanych w latach 2004 - 2008

W projektach realizowanych w 2008 roku wzięło udział łącznie **5264** uczestników, z czego:

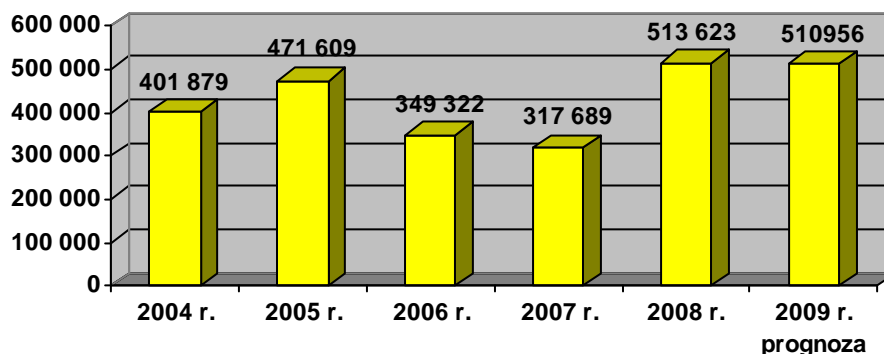
- **2075** - wymiana szkolna w kraju,
- **911** - wymiana szkolna za granicą,
- **1706** - wymiana pozaszkolna w kraju,
- **572** - wymiana pozaszkolna za granicą.

Wykres nr 2: Ilość uczestników w projektach PNWM w latach 2004 – 2008

Łączna kwota dofinansowania w 2008 roku wyniosła **513 623,60 zł**, z czego:

- **187 370, 40 zł** na wymianę szkolną w kraju,
- **30 318 zł** na wymianę szkolną za granicą,
- **279 831,20 zł** na wymianę pozaszkolną w kraju,
- **16 104 zł** na wymianę pozaszkolną za granicą.

Wykres nr 3: Kwota dofinansowania JC PNWM w latach 2004 – 2008 wraz z prognozą na 2009 rok.

30 marca 2009 roku do biur PNWM w Warszawie i Poczdamie zostały przesłane wnioski zbiorcze na 2009 rok. Przewidywane zapotrzebowanie na środki w 2009 roku wynosi:

- **491 011 zł** na wymianę szkolną,
- **530 901 zł** na wymianę pozaszkolną.

Już po raz drugi kwota wnioskowana przekracza 1 mln zł. Podobną sytuację zanotowano w 2008 roku. Świadczy to tylko o rosnącym zaangażowaniu oraz zainteresowaniu projektami Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży wśród wnioskodawców podlegających naszej Jednostce Centralnej PNWM.

Do dnia dzisiejszego Jednostka Centralna PNWM nie otrzymała decyzji wstępnej o dofinansowaniu na 2009 rok. Przewidujemy, że PNWM przyzna środki w wysokości ok. 50 % kwoty wnioskowanej. Zamierzamy jednak przesłać aktualizację wniosków zbiorczych, ponieważ ciągle napływają nowe wnioski, co w rezultacie powoduje wzrost zapotrzebowania na środki w 2009 roku.

Od dnia **27.11.2008r.** do dnia **20.05.2009 r.** do naszej Jednostki Centralnej PNWM wpłynęło **łącznie 129** wniosków o dofinansowanie projektów realizowanych w 2009 roku, w tym:

- **46** na programy wymiany szkolnej w kraju,
- **24** na programy wymiany szkolnej za granicą,
- **39** na programy wymiany pozaszkolnej w kraju,
- **20** na programy wymiany pozaszkolnej za granicą.

Do dnia dzisiejszego zrezygnowano z realizacji **3** projektów.

W dniu **27.04.2009 r.** w Gubińskim Domu Kultury w Gubinie Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr” zorganizował szkolenie dla organizatorów polsko-niemieckich spotkań młodzieży. Składało się ono z dwóch części warsztatowych. Pierwsza miała na celu przedstawienie oraz dokładne wyjaśnienie procedury składania wniosku o dofinansowanie programu ze środków PNWM na nowych formularzach, jak również wyjaśnienie procedury rozliczenia projektów. Była prowadzona przez kierownika Jednostki Centralnej PNWM w Euroregionie – Krzysztofa Zdobyłaka. Drugą część warsztatów z zakresu opracowania programu spotkania z elementami edukacji interkulturowej, dynamiki grupy oraz animacji językowej prowadził Trener PNWM, pan Wojciech Staniewski. W tym jednodniowym szkoleniu wzięło udział 29 osób.

Z uwagi na bardzo duże zainteresowanie warsztatami z animacji językowej, które Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr” w 2008 roku organizował dwukrotnie, raz przy kooperacji z PNWM, a drugim razem jako projekt własny, pragniemy je ponownie

zorganizować. Odbędą się one **15 czerwca 2009 roku** w Gubinie i będzie to projekt realizowany przy współpracy z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży oraz niemieckim stowarzyszeniem Schabernack e.V.

W maju 2009 roku kierownik Jednostki Centralnej podjął rozmowy z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży w celu zorganizowania szkolenia dla wnioskodawców z zakresu ewaluacji spotkań polsko-niemieckiej młodzieży. Podczas tego seminarium uczestnicy będą pracować na oprogramowaniu wydanym przez PNWM pt. „Grafstat”, dlatego też warunkiem koniecznym dla realizacji tego szkolenia jest znalezienie odpowiedniej sali multimedialnej. Termin seminarium przewiduje się na drugą połowę 2009 roku.

7. Działalność Euroregionu w innych strukturach międzynarodowych i polskich

7.1. Polsko-Niemiecka Komisja Międzyrządowa do spraw Współpracy Regionalnej i Przygranicznej i Komitet do Spraw Współpracy Przygranicznej

Okres sprawozdawczy poprzedzało XIX Posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej do spraw Współpracy Regionalnej i Przygranicznej, które odbyło się w Berlinie, w dniach 19-20 listopada 2008.

Obradom przewodniczyli pan Piotr Stachańczyk - Podsekretarz Stanu w MSWiA RP i pan Rolf Mafael - Ambasador, Pełnomocnik ds. Stosunków Zewnętrznych Unii Europejskiej oraz Relacji z Państwami Członkowskimi UE w Federalnym MSZ. Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr" reprezentowany był przez Prezesa Konwentu, pana **Czesława Fiedorowicza**.

Głównymi tematami obrad Komisji były zagadnienia dotyczące:

- transgranicznej współpracy służb ratownictwa medycznego;
- poprawy sytuacji na drogach wodnych w obszarze przygranicznym;
- transgranicznych połączeń kolejowych;
- nielegalnego przemieszczania odpadów;
- rozwoju korytarzy północ – południe;
- polsko – niemieckiej współpracy policji i służb celnych na terenach przygranicznych.

Uczestnicy posiedzenia poruszyli ponadto kwestię wypracowania nowej formuły działalności Komisji, która będzie służyła zwiększeniu efektywności i skuteczności jej prac.

Posiedzenie Komisji zakończyło się podpisaniem przez współprzewodniczących Komunikatu i Zaleceń na Polsko – Niemieckie Konsultacje Międzyrządowe.

W okresie sprawozdawczym odbyło się też XXVIII posiedzenie Komitetu do spraw Współpracy Przygranicznej Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej do spraw Współpracy Regionalnej i Przygranicznej. Miało ono miejsce w dniach 12-13 maja 2009r. w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu.

W posiedzeniu, któremu przewodniczyli Wojewoda Zachodniopomorski - **Marcin Zydorowicz** oraz Sekretarz Stanu - **dr Gerd Harms**, Pełnomocnik Kraju Związkowego Brandenburgia przy Rządzie Federalnym i ds. Europejskich, brał udział prezes Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr", pan **Czesław Fiedorowicz**.

Komitet, oprócz bieżących zagadnień z dziedziny współpracy transgranicznej, dyskutował na temat regulacji spraw dotyczących osób, które mieszkają po jednej stronie granicy a pracują po drugiej. Omawiano tutaj m.in. kwestie opodatkowania i świadczeń socjalnych.

Dalszymi tematami poruszonymi podczas spotkania były:

- Współpraca w zakresie edukacji na pograniczu (wymiana nauczycieli, określenie pakietu potrzeb, regulacje związane z kartą nauczyciela oraz zapewnienia świadczeń dla nauczycieli) i
- Polsko - niemieckie pogranicze w świetle kryzysu gospodarczego.

7.2. Forum Polskich Regionów Granicznych

Forum Polskich Regionów Granicznych powstało w Szczecinie dnia 17 stycznia 1995r. z inicjatywy przedstawicieli 4 Euroregionów z granicy polsko-niemieckiej oraz miasta Szczecin. Jest otwartą formą współpracy dla wszystkich zainteresowanych współpracą transgraniczną. Obecnie w pracach Forum uczestniczy 16 części polskich Euroregionów działających na wszystkich granicach Polski. Podczas obrad Forum podejmowane są najważniejsze sprawy dotyczące działalności Euroregionów, wdrażanych programów, podejmowanych inicjatyw transgranicznych oraz specyficznych problemów utrudniających współpracę z zagranicznymi partnerami. Do rozmów zapraszani są przedstawiciele MRR, Władzy Wdrażającej Programy Europejskie, MSZ, KE, parlamentarzyści oraz przedstawiciele Władz Regionalnych. Obrady odbywają się raz w roku, na terenie różnych euroregionów z rotacyjnym przewodnictwem i koordynacją działań. Każdorazowo wynikiem obrad są sformułowane wnioski, zalecenia i stanowiska kierowane do Rządu RP, KE, SERG-u, Władz Regionalnych oraz innych instytucji zgodnie z ich kompetencjami.

Tegoroczne, XVIII Forum Polskich Regionów Granicznych odbędzie się na polsko-czeskiej granicy, na terenie **Euroregionu Pradziad** w dniach **15-17 czerwca**.

7.3. Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych SERG (AGEG).

Od 1997 roku Euroregion "Sprewa - Nysa - Bóbr" jest członkiem Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych - organizacji, która od 1971 roku zrzesza europejskie regiony graniczne i transgraniczne (euroregiony), stanowiąc ich reprezentację wobec innych organizacji międzynarodowych i struktur Unii Europejskiej, a zarazem płaszczyznę współpracy i wymiany doświadczeń - współpracuje ściśle m.in. z Radą Europy. Jego członkowie pochodzą zarówno z wewnętrznych jak i zewnętrznych granic Unii Europejskiej. SERG jest organizacją non-profit, której budżet składa się w przeważającej części ze składek członkowskich. Zgodnie ze swoim statutem, SERG działa na rzecz europejskich regionów granicznych i transgranicznych w celu reprezentowania ich

interesów wobec krajowych i międzynarodowych parlamentów, organów, władz i instytucji, w celu inicjowania, wspierania i koordynowania ich współpracy w całej Europie oraz wymiany doświadczeń i informacji mającej na celu uzgadnianie i formułowanie wspólnych rozwiązań.

Organizacja reprezentuje w Unii Europejskiej i Brukseli aktualnie ponad 100 regionów przygranicznych.

Podczas ubiegłorocznego spotkania członków SERG, w Plauen, na terenie niemiecko-czeskiego euroregionu "Euregio Egrensis", w dniach 16./17.10.2008, na jednego z zastępców prezydenta SERG wybrany został prezydent Euroregionu Spree - Neiße - Bober, pan **Dieter Friese**. Jego kandydatura popatpra została pisemnie przez prezesa Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr", pana **Czesława Fiedorowicza**.

Dieter Friese, wybrany na zastępcę prezydenta SERG, przychylnie odniósł się do pomysłu zorganizowania następnego zebrania członków zarządu Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych na terenie **Euroregionu "Sprewa - Nysa Bóbr"** i w związku z tym kolejne spotkanie zarządu SERG odbędzie się w przygranicznym, niemieckim mieście **Burg** w dniach **5-6.06.2009r.**

7.4. Komitet Monitorujący Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.

Monitorowanie Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w latach 2007-2013 ma na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wdrażania programu operacyjnego. Jest ono prowadzone przez Instytucję Zarządzającą oraz Komitet Monitorujący, pracujący pod przewodnictwem przedstawiciela Instytucji Zarządzającej.

W skład Komitetu Monitorującego wchodzi zarówno przedstawiciele strony rządowej jak i samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Pozwala to zapewnić ścisłą współpracę pomiędzy partnerami oraz realizację założonych celów poprzez wkład indywidualnych doświadczeń wynikających z odmiennych koncepcji i zastosowania różnorodnego podejścia do rozwiązywania problemów.

Komitet Monitorujący LRPO czuwa nad efektywnością i jakością zarządzania i realizacji LRPO (zgodnie z art. 65 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006).

Do głównych zadań Komitetu Monitorującego należy m. in.:

- analiza i zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów,
- dokonywanie okresowego przeglądu postępów na drodze do osiągnięcia konkretnych celów programu operacyjnego na podstawie dokumentów przedkładanych przez Instytucję Zarządzającą,
- analiza wyników wdrażania, w szczególności osiągnięcia celów określonych dla każdego priorytetu,
- zatwierdzanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji programu przygotowywanych przez Instytucję Zarządzającą,
- analiza i zatwierdzanie wszelkich wniosków o zmianę treści decyzji Komisji w sprawie wkładu funduszy,
- opiniowanie zmian w Lubuskim Regionalnym Programie Operacyjnym,
- opiniowanie i zatwierdzanie zmian w alokacji środków w podziale na działania.

Dnia **6 maja 2008 r.** Zarząd Województwa Lubuskiego przyjął Uchwałę nr 107/652/2208 w sprawie zmiany Uchwały Zarządu Województwa Lubuskiego nr 75/454/2007 z dnia 20 listopada 2007 r. w sprawie powołania, przyjęcia składu oraz określenia zadań Komitetu Monitorującego Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013. Uchwała ta dotyczyła m.in. rozszerzenia składu Komitetu Monitorującego LRPO o dwóch obserwatorów: przedstawiciela **Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr"** - Pana **Czesława Fiedorowicza** oraz **Euroregionu "Pro Europa Viadrina"** - Pana **Tadeusza Jasionka**.

Ostatnie, **VI posiedzenie Komitetu Monitorującego LRPO** odbyło się **29.04.2009r.**, w Urzędzie Marszałkowskim w Zielonej Górze. W spotkaniu wzięł udział członek Konwentu Euroregionu, pan **Krzysztof Kaliszuk**.

8. Inne ważniejsze aktywności Stowarzyszenia

8.1. Koncepcja ścieżek rowerowych w Euroregionie "Sprewa-Nysa-Bóbr"

Zgodnie z inicjatywą podjętą podczas XXX Konferencji Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion "Sprewa-Nysa-Bóbr", która odbyła się 28 maja 2008 roku w Sulechowie dot. konieczności aktualizacji "Koncepcji ścieżek rowerowych w Euroregionie „Sprewa-Nysa-Bóbr”", Konwent Euroregionu podczas swojego posiedzenia w dniu 02.09.2008 podjął decyzję o zwróceniu się do wszystkich członkowskich gmin z prośbą o pomoc w aktualizacji danych dot. istniejących i planowanych szlaków turystyczno - rowerowych. W tym celu na stronie internetowej Stowarzyszenia zamieszczona została aktualna wersja w/w dokumentu z oficjalną prośbą o przekazanie odpowiednich informacji.

Ze względu na fakt, iż od większości samorządów nie otrzymaliśmy danych, o które prosiliśmy, w dniu 12.03.2009 r. ponownie zwróciliśmy się z prośbą o aktualną informację na temat stanu zaawansowania prac nad aktualizacją w/w koncepcji.

Do dnia 15.05.2009 r. otrzymaliśmy odpowiedź od 35 członków Stowarzyszenia.

Wykaz otrzymanych informacji:

Gmina	Stan prac nad aktualizacją ścieżek rowerowych
Urząd Miasta Gubin, Urząd Miasta Zielona Góra, Urząd Miasta i Gminy Zbąszynek, Urząd Gminy Dąbie, Urząd Gminy Maszewo, Urząd Gminy Wymiarki, Starostwo Powiatowe Krosno Odrzańskie, Starostwo Powiatowe Nowa Sól, Starostwo Powiatowe Zielona Góra	Przedstawiono propozycję uwzględniającą nowe ścieżki
Urząd Miasta Łęknica, Urząd Miasta i Gminy Babimost, Urząd Miasta i Gminy Bytom Odrzański, Urząd Miasta i Gminy Cybinka, Urząd Miasta i Gminy Czerwieńsk, Urząd Miasta i Gminy Lubsko,	W trakcie przygotowań do aktualizacji

Urząd Miasta i Gminy Krosno Odrzańskie, Urząd Miasta i Gminy Sulechów, Urząd Miasta i Gminy Zbąszyń, Urząd Gminy Bobrowice, Urząd Gminy Bojadła, Urząd Gminy Brody, Urząd Gminy Lubrza, Urząd Gminy Łagów, Urząd Gminy Trzbiechów, Starostwo Powiatowe Świebodzin, Starostwo Powiatowe Wschowa,	
Urząd Miasta i Gminy Koźuchów, Urząd Miasta i Gminy Nowe Miasteczko, Urząd Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański, Urząd Miasta i Gminy Szprotawa, Urząd Gminy Otyń, Urząd Gminy Skąpe, Urząd Gminy Szczaniec, Urząd Gminy Zabór,	Nie przewidują zmian w koncepcji

- 9 jednostek samorządowych przedstawiono propozycję uwzględniającą nowe ścieżki,
- 17 jednostek aktualizuje koncepcje ścieżek rowerowych,
- 8 jednostek samorządowych nie przewidują zmian w koncepcji.

Pracownicy biura dokonali już wstępnego rozeznania rynku pod względem możliwości wykonania aktualizacji „Koncepcji ścieżek rowerowych w Euroregionie „Sprewa-Nysa-Bóbr”.

8.2. Spotkanie przedstawicieli polskich regionów przygranicznych i władz samorządowych w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie.

W spotkaniu, które odbyło się **20.01.2009** r. w Ambasadzie RP w Berlinie wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, przygranicznych Urzędów Marszałkowskich i Urzędów Wojewódzkich, burmistrzowie przygranicznych miast oraz przedstawiciele Euroregionów "Pro Europa Viadrina" i "Sprewa - Nysa - Bóbr"

(w osobach prezesa, pana **Czesława Fiedorowicza** i pracownika biura, pana **Krzysztofa Zdobyłaka**).

Głównym celem spotkania było omówienie uwarunkowań rozwoju infrastruktury transportowej na pograniczu polsko-niemieckim oraz aktualnych problematyk i perspektyw rozwoju stosunków z partnerem niemieckim w regionach przygranicznych.

Podczas posiedzenia prezes **Czesław Fiedorowicz** podkreślił m.in., że kluczowe znaczenie dla relacji polsko-niemieckich ma brak porozumienia pomiędzy regionami granicznymi w Polsce i że należy zacząć od współpracy. Prezes poruszył również kwestie braku połączenia pomiędzy Lublinem i Gubinkiem, braku połączenia drogowego pomiędzy Poznaniem, Zieloną Górą a Dreznem, złej jakości składów kolejowych oraz braku połączenia Województwa Lubuskiego z Berlinem i Poczdamem.

Na zakończenie spotkania sformułowano następującą listę postulatów i wniosków przedstawicieli regionów granicznych:

- Wpisanie do projektów rządowych realizacji drogi krajowej ze Świnoujścia wzdłuż linii Bałtyku przez Koszalin i Gdańsk, jako ważny element aktywizacji portów polskich.
- Wspieranie wykonania projektu stałej przeprawy w Świnoujściu, co pozwoliłoby na lepsze skomunikowanie wysp Wolin i Uznam oraz rozwiązanie problemu wyeksploatowanych przepraw promowych.
- Poprawa jakości taboru kolejowego kursującego w komunikacji kolejowej pomiędzy Polską i Niemcami.
- Zagwarantowanie finansowania na modernizacją połączenia kolejowego Szczecin-Wrocław (CE-59), jako ważnej alternatywy w transporcie towarowym ze Skandynawii na południe Europy. Rozważanie możliwości uruchomienia ww. połączenia również dla ruchu pasażerskiego.
- Wypracowanie na szczeblu regionów przygranicznych wspólnej koncepcji rozwoju transportu kolejowego w relacjach międzyregionalnych.
- Pilne wyjaśnienie kwestii przebiegu drogi S3 na odcinku Nowa Sól-Legnica w związku z planowaną eksploatacją złoża legnickiego.

- Wyjaśnienie kwestii dalszych działań w realizacji Umowy z 2004 r. dotyczącej budowy połączenia drogowego w „Worku Turowskim”.
- Wypracowanie koncepcji przyszłości lotnisk regionalnych w Polsce.
- Monitorowanie działań strony niemieckiej w strefie Zatoki Pomorskiej.
- Pilne sfinalizowanie podpisania noty zmieniającej załączniki A i B do Umowy z 2000 r., której brak utrudnia realizację pilnych prac związanych z budową i utrzymaniem obiektów mostowych w ciągu dróg publicznych poza siecią dróg krajowych.
- Uzgodnienie ze stroną niemiecką budowy obwodnicy Kostrzyna i nowego mostu na Odrze, co ma szczególne znaczenie dla funkcjonowania specjalnej strefy ekonomicznej w tym rejonie.
- Kontynuacja rozmów ze stroną niemiecką w zakresie przywrócenia żeglowności rzeki Odry, jako ważnego szlaku transportowego w korytarzu CETC.

8.3. Sport w regionie przygranicznym Gubin-Guben

Z inicjatywy pana **Manfreda Wothe**, kierownika Europejskiej Akademii Sportu Kraju Związkowego Brandenburgii, w okresie sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania robocze pod hasłem "Sport w dialogu", dot. spotkań sportowych w regionie przygranicznym Gubin-Guben.

Pierwsze spotkanie odbyło się w Urzędzie Miejskim w **Guben**, w dniu **27.02.2009r.** Przedmiotem obrad była m.in. wymiana doświadczeń w zakresie organizowania międzynarodowych imprez sportowych. Dyskutowano również na temat możliwości finansowania tego typu działań.

Podczas drugiego spotkania w dniu **19.05.2009r.** w **Gubinie** omawiano m.in. kwestie prawne i ubezpieczeniowe w polsko-niemieckich stosunkach sportowych. Poruszano również temat uprawnień do przeprowadzania międzynarodowych zawodów sportowych wzgl. rozgrywek.

Euroregion "Sprewa - Nysa Bóbr", jako instytucja działająca w obszarze współpracy międzynarodowej uczestniczył w tych spotkaniach i był reprezentowany przez prezesa Konwentu, pana **Czesław Fiedorowicza**.

8.4. XV Kongres Transgranicznego Związku Euroregion "Tatry"

W dniu **17 kwietnia 2009** roku w Muszynie obradował XV Kongres Transgranicznego Związku Euroregion "Tatry". Kongres ten podsumował dwuletnie polskie przewodnictwo w Transgranicznym Związku Euroregion "Tatry" i powołał członków Rady Transgranicznego Związku Euroregion "Tatry" na kadencję 2009-2010. Ze strony polskiej zostali nimi członkowie Rady Związku Euroregion "Tatry": Wendelin Haber, Paweł Dziuban, Antoni Karlak, Grzegorz Niezgoda, Waldemar Serwiński, Andrzej Skupień oraz Bogusław Waksmundzki. Natomiast ze strony słowackiej członkowie Rady Zdrżenia Region "Tatry": Igor Šajtlava, Jozef Biroš, Ivan Budiak, Peter Burian, Eugen Dedinský, Gustáv Dobák i Ján Pavlík. Przewodniczącym Rady Transgranicznego Związku Euroregion "Tatry" na lata 2009-2010 wybranym na pierwszym posiedzeniu Rady, które odbyło się po zakończeniu obrad Kongresu został Igor Šajtlava, natomiast Wiceprzewodniczącym Wendelin Haber.

W Kongres uczestniczyli liczni goście z Polski i Słowacji, m.in. Poseł na Sejm RP Andrzej Gut-Mostowy, Konsul Generalny Republiki Słowackiej w Krakowie Ivan Horský, Dyrektor Wydziału Współpracy Międzynarodowej i Transgranicznej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej Oľga Marhulíková, dr Bogdan Wrzochalski z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Doradca Marszałka Województwa Małopolskiego ds. Międzynarodowych Franciszek Adamczyk, Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego Witold Kozłowski, Wiceprzewodniczący Samorządowego Kraju Preszowskiego Milan Baran, Dyrektor Wydziału Zarządzania Funduszami Europejskimi Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego Stanisław Pajor, Zastępca Dyrektora Władzy Wdrażającej Programy Europejskie Mariusz Kasprzyk, Kierownik Sekcji ds. Kontroli I Stopnia Władzy Wdrażającej Programy Europejskie Jan Krzesiński, Dyrektor Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu Współpracy Transgranicznej PL-SK 2007-2013 Ewa Ślęzak, Dyrektor Biura Stowarzyszenia Region Beskidy Marcin Filip, Prezes Polsko-Słowackiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie Piotr Cebulski, Prezes Nowotarskiej Izby Gospodarczej Marek Teper.

Ze strony Euroregionu "Sprewa - Nysa - Bóbr" w Kongresie wzięła udział Dyrektor Biura, pani **Bożena Buchowicz**.

8.5. Obchody uroczystości XV-lecia działalności Euroregionu Pro-Europa-Viadrina

8 maja 2009r. w Teatrze im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wlkp. obchodzono uroczystość jubileuszu 15-lecia istnienia Euroregionu Pro Europa Viadrina.

W spotkaniu, nad którym patronat honorowy objęli Marszałek Województwa Lubuskiego, pan **Marcin Jabłonski**, **Władysław Bartoszewski** sekretarz stanu, pełnomocnik prezesa Rady Ministrów ds. dialogu międzynarodowego oraz **Matthias Platzeck** premier Kraju Związkowego Brandenburgia, wzięły udział prezes Konwentu, pan **Czesław Fiedorowicz**.

Podczas uroczystości, Marszałek Województwa Lubuskiego wygłosił referat na temat: "Powstanie Euroregionu Pro Europa Viadrina na pograniczu lubusko-brandenburskim. Wpływ na przeszłość, stan obecny, przyszłość", prezydent Euroregionu Pro Europa Viadrina, pan Martin Patzelt wygłosił przemówienie z okazji jubileuszu 15-lecia istnienia, natomiast przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia zreferował znaczenie Euroregionu Pro Europa Viadrina we wdrażaniu Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Uroczystość uświetnił występ artystyczny gorzowskich aktorów.

8.6. Nadzwyczajne zebranie członków niemieckiego stowarzyszenia Euroregion Spree-Neisse-Bober e.V.

Nadzwyczajne zebranie członków niemieckiego stowarzyszenia odbyło się **6 kwietnia 2009r.** Celem spotkania było wypracowanie możliwości rozwiązania problemów finansowych zaistniałych po stronie niemieckiej Euroregionu „Spree-Nysa-Bóbr”.

Trudna sytuacja zmusiła zarząd niemieckiego Euroregionu Spree-Neisse-Bober e.V. do zaplanowania zwolnienia pracowników biura stowarzyszenia w Guben. Porozumienie pomiędzy brandenburskim Ministerstwem Gospodarki i polskim Ministerstwem Rozwoju Regionalnego oraz akceptacja Ministerstwa Gospodarki Brandenburgii przesłanych w dniu 30.03.2009 umów o dofinansowanie z pomocy

technicznej lubusko-brandenburskiego programu, jest jednym z ważnych elementów rozwiązania tej kwestii.

Zapewnienie finansowania działalności biura po zakończeniu tego trudnego okresu opóźnienia startowego oraz spłata powstałego wielotysięcznego zadłużenia w biurze gubeńskim, stały się głównym problemem strony niemieckiej.

Wskazywano na następujące rozwiązania:

- wsparcie z budżetu rządu Brandenburgii;
- pozyskanie środków z kredytu w banku ILB (bank ten zaangażował rząd Brandenburgii do zarządzania środkami EWT po stronie niemieckiej);
- podwyższenie składek członkowskich w stowarzyszeniu niemieckim;
- przejęcie finansowania różnych wydatków biura przez różne podmioty.

Nadzieja na uzyskanie kredytu z ILB, pod warunkiem podpisania umów na środki z pomocy technicznej przez Ministerstwo Gospodarki Brandenburgii i polskie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego skłoniła członków stowarzyszenia do odroczenia dyskusji na temat zapowiadanej wcześniej decyzji o rozwiązaniu stowarzyszenia niemieckiego.

Członkowie w trakcie obrad przejawili troskę o dalsze kontynuowanie istnienia stowarzyszenia i działalność Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr”.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele polskiego Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion 'Sprewa - Nysa - Bóbr', w osobach Prezesa Konwentu, pana **Czesława Fiedorowicza** oraz pracownika biura, pana **Mariusza Welmana**.

Prezes Fiedorowicz ponownie zaoferował niemieckiemu Stowarzyszeniu wszelką możliwą pomoc finansową. Polskie biuro Euroregionu wypracowało już gotowe propozycje dla realizacji takiej pomocy. **Czesław Fiedorowicz** wskazywał na fakt, iż trwające już ponad 15 lat partnerstwo obu stowarzyszeń zobowiązuje nas do postrzegania problemów strony niemieckiej, jako naszych wspólnych w całym euroregionie.

8.7. Dalsze ważniejsze spotkania

W okresie sprawozdawczym, pracownicy biura, dyrektor biura, prezes Konwentu oraz jego inni członkowie reprezentując Stowarzyszenie uczestniczyli również w dziesiątkach innych spotkań, których ze względów objętościowych nie ujęto w niniejszym sprawozdaniu. Uroczyste sesje z okazji 10-lecia istnienia powiatów: krośnieńskiego, żarskiego i zielonogórskiego, Festiwal Filmowy w Cottbus, uroczyste rozdanie nagród BTU Cottbus, spotkanie noworoczne zielonogórskich przedsiębiorców i przedstawicieli instytucji działających w sferze biznesu, spotkanie robocze dot. branżowego partnerstwa lokalnego na rzecz badań rynku pracy w Wojewódzkim Urzędzie Pracy czy spotkanie integracyjne kończące 1 część kursu j. niemieckiego organizowanego w ramach projektu "Poznaj język sąsiada" w Markosicach, to tylko nieliczne z nich.

9. Biuro Euroregionu

W okresie grudzień 2008 - czerwiec 2009 pracownicy biura Euroregionu poprzez swoje codzienne działania dążyli do realizacji jednego z ważniejszych celów statutowych Stowarzyszenia, tj. kształtowania dobrosąsiedzkich stosunków na polsko-niemieckim pograniczu. Przejawiało się to m.in. w codziennej pomocy w nawiązywaniu i wspieraniu współpracy polskich gmin, instytucji, organizacji, szkół i firm z partnerami niemieckimi.

W okresie sprawozdawczym biuro Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr” prowadziło również wzmożoną kampanię informacyjną związaną m.in. z nowym okresem wsparcia. Potencjalni beneficjenci z terenu euroregionu - i nie tylko - za pośrednictwem strony internetowej naszej instytucji na bieżąco informowani byli o podejmowanych inicjatywach, realizowanych przedsięwzięciach i nadchodzących terminach.

Biuro euroregionu tradycyjnie już pielęgnowało na bieżąco kontakty z mediami, takimi jak radio, telewizja czy prasa regionalna i ogólnopolska.

Skład personalny biura euroregionu uległ zmianie na początku bieżącego roku. Dbając o dynamiczne wejście w nowy okres wsparcia zatrudniono odpowiednio wcześniej nową pracownicę do Zespołu Projektów Euroregionalnych, panią **Joannę Kwiecień**.

10. Podsumowanie

Okres ostatnich sześciu miesięcy był niezwykle trudny i złożony. Rozpoczęcie nowych programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) wraz ze wszystkimi związanymi z nimi bardzo skomplikowanymi procedurami wymagały od nas nieszablonowych i natychmiastowych reakcji oraz pełnego zaangażowania. Dzięki nieocenionemu wkładowi władz naszej instytucji oraz wszystkich pracowników biura, stan wdrażania EWT na poziomie euroregionu ocenić można bardzo pozytywnie.

W okresie sprawozdawczym, przedstawiciele euroregionu aktywnie uczestniczyli m.in. w posiedzeniach Komisji Międzyrządowej i posiedzeniach związanych z nimi tematycznych Komitetów, w posiedzeniach Komitetów Monitorujących programy EWT, Forum Polskich Regionów Granicznych, Komitetów Monitorujących LRPO oraz innych licznych spotkaniach i konferencjach. Prowadzona była również ścisła współpraca z Urzędem Marszałkowskim, LUW i z innymi euroregionami, szczególnie z granicy zachodniej.

Okres grudzień 2008 - czerwiec 2009 był bez wątpienia okresem przełomowym. Ostatecznie ocenić go można bardzo pozytywnie, przede wszystkim dzięki zaangażowaniu prezesa, pana Czesława **Fiedorowicza**, pani Bożeny **Buchowicz** - Dyrektor biura, członków Konwentu Euroregionu oraz niezastąpionego, bardzo kompetentnego zespołu pracowników biura.

Załącznik nr 1

* stan na 14.05.2009

**Lista projektów realizowanych na własne ryzyko,
po 1 czerwca 2008 r. w ramach Funduszu Małych Projektów i Projektów Sieciowych
Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-
2013 w ramach „Europejskiej Współpracy Terytorialnej”**

Lp.	Beneficjent	Nazwa Projektu	Partner	Planowana kwota projektu w PLN	Data Zgłoszenia realizacji	Termin realizacji
1.	Zielonogórski Klub Jeździecki	Polsko – niemieckie obozy jeździeckie	Brak danych	41.828,00	30.07.2008	27.07-09.08.2008 10-19.08.2008
2.	Zielonogórski Klub Jeździecki	Obozy rehabilitacyjno – sportowe dla osób niepełnosprawnych	Brak danych	42 364,00	30.07.2008	20-27.08.2008 28.08.-06.09.2008
3.	Gmina Szczaniec	Piłka łączy nie tylko pokolenia	Gmina Gross Pankow	30.798,98	06.08.2008	15-16.08.2008
4.	Trzebiechowski Ośrodek Kultury	Polsko – Niemieckie spotkania rolników – Dożynki Gminne	Brak danych	Brak danych	25.07.2008	30 31.08.2008

5.	Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze	Ginaące Zawody	Brak danych	Brak danych	12.08.2008	21-26.07.2008 08.-15.09.2008
6.	Urząd Gminy Gubin	Święto plonów – Sękowice 2008	Evangelische Kirchengemeinde Region Guben	7.619,53	11.08.2008	12.08.2008-30.09.2008
7.	Urząd Gminy Dąbie	Super Sołtys	Brak danych	Brak danych	21.08.2008	30.08.2008
8.	Urząd Gminy Dąbie	Otwarta Zagroda	Brak danych	Brak danych	21.08.2008	21.09.2008
9.	Urząd Gminy Gubin	Poznaj język sąsiada	Straż Pożarna w Gross Gastrose	44.640,00	29.08.2008	01.09.2008-31.07.2009
10.	Urząd Gminy Gubin	Straż Pożarna dzieciom	Straż Pożarna w Gross Gastrose	10.833,57	29.08.2008	01.09.2008-30.10.2008

11.	Klub Kultury Filmowej w Zielonej Górze	Kino Polskie i niemieckie	Kommunales Kino Cottbus	Brak danych	02.09.2008	01.10.2008-28.02.2009
12.	Urząd Miejski w Zielonej Górze	Udział niemieckich partnerów w obchodach Dni Zielonej Góry – Winobranie 2008	Urząd Miasta Cottbus	Brak danych	05.09.2008	13.09.2008
13.	Klub Sportowy Hamar Górzyn	Polsko Niemiecki Turniej Piłki Nożnej	Brak danych	Brak danych	15.09.2008	21.09.2008
14.	Fundacja Fara Gubińska	Ruiny obiektów sakralnych – ochrona i adaptacja do nowych funkcji	Brak danych	76.340,00	29.09.2008	06-08.11.2008
15.	Gmina Maszewo	Wymiana kulturalna seniorów Maszewo-Welzow	Brak danych	Brak danych	08.10.2008	9.10.2008-31.12.2008
16.	Trzebiechowski Ośrodek Kultury	Polsko – Niemieckie Spotkanie Ochotniczych Straży Pożarnych	Brak danych	Brak danych	06.10.2008	11-12.10.2008

17.	Zespół Szkół Ekologicznych im. Unii Europejskiej w Zielonej Górze	Przygoda i nauka z GPS-em	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Turystyki Tourismusverband Spreewald e.V., Rezerwat Biosfery w Spreewaldzie, Firma ECO REG mbH Berlin, szkoła Theodor – Fontane-Gesamtschule Burg	Brak danych	16.10.2008	12-18.10.2008
18.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim	Polsko – niemieckie ćwiczenia zgrywające służb ratowniczych	Brak danych	Brak danych	08.10.2008	10.10.2008
19.	Starostwo Powiatowe w Świebodzinie	Polsko – Niemiecki Jarmark Świąteczny	Powiat Ostprignitz - Ruppin	Brak danych	03.11.2008	13.12.2008
20.	Urząd Miasta Żagań	„III Paneuropejski Korytarz Komunikacyjny- Rewitalizacja Połączenia kolejowego Berlin –	Miasto Forst	10.500,00	08.12.2008	15.12.2008

		Cottbus-Forst(L.)- Żary-Żagań- Wrocław				
21.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Żaganiu	Poznaj podania i legendy ziem pomiędzy Sprewą, Nysą a Bobrem	Karl-Eduard v. Lingenthal- Oberschule mit Interierter Grundschule, Ortrand	Brak danych	26.01.2009	10.2008-10.2009
22.	Urząd Gminy i Miasta Czerwieńsk	Spartakiada Młodzieży Miast Partnerskich „Rothenburgów”	Brak danych	145.000,00	24.03.2009	12-14.06.2009
23.	Szkoła Podstawowa w Nowogrodzie Bobrzańskim	„Lübbenau - Nowogród Bobrzański – młodzi razem”	Szkoła Podstawowa w Lübbenau	52 000,-	26.03.2009	09.2008 – 06.2009
24.	Urząd Gminy w Brodach	Piękno parku pałacowego w Brodach	Urząd Miasta Forst	Brak danych	08.04.2009	03.04.2009
25.	Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Łęknica	Tu Łęknica- witaj sąsiedzie	Internationale Bauausstellung (IBA) Großräschen	Brak danych	14.04.2009	20.04.09-30.06.09

26.	Urząd Gminy w Gubinie	Gminne Zawody Strażackie	Straż Pożarna z Gross Gastrose	10.100	14.04.2009	14.04.09-30.06.09
27.	Klub Sportowy „Hamar” Górzyn	Mundurowo na ludowo	Brak danych	Brak danych	16.04.2009	09.05.2009
28.	Klub Kultury Filmowej Zielona Góra	Lubuskie Lato Filmowe	Kommunales Kino Cottbus	Brak danych	16.04.2009	20.04.2009 – 30.09.2009
29.	Stowarzyszenie LZS „ALFA” Jaromierowice	Polsko – Niemiecka integracja klubów sportowych	Klub Sportowy SG – Grun – Weiss Gross Beuchow	Brak danych	22.04.2009	23.04.2009-30.07.2009
30.	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Czerwieńsku	Partnerskie Dni Czerwieńska	Gmina Drebkau	Brak danych	04.05.2009	15-17.05.2009
31.	Regionalne Centrum Animacji w Zielonej Górze	Brak danych	Brak danych	Brak danych	30.04.2009	9.07-19.07.2009

32.	Regionalne Centrum Animacji w Zielonej Górze	Brak danych	Brak danych	Brak danych	30.04.2009	9.07-19.07.2009
33.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zielonej Górze	XVII Bieg Sztafetowy Od Ratusza do Ratusza – Cottbus – Zielona Góra	Brak danych	Brak danych	30.04.2009	9.07-19.07.2009
34.	Urząd Miejski w Sławie	Lato bez granic – Sława 2009	Brak danych	Brak danych	06.05.2009	31.07.2009
35.	Klub Sportowy „KORNER”	Wspólna organizacja zawodów pływackich dzieci roczników 1997 i młodszych	Klub pływacki z Cottbus PSV Cottbus/Abt. Schwimmen	Brak danych	30.04.2009	01.04.2009-30.06.2009
36.	Lubuski Związek Jeździecki w Drzonkowie	Szkolenie sportowe jeźdźców z Brandenburgii i Lubuskiego	Brak danych	Brak danych	07.05.2009	25.07-02.08.2009
37.	Zielonogórski Klub Sportowy	Polsko – Niemieckie Zawody WKKW o Memoriał	Brak danych	Brak danych	07.05.2009	07-09.08.2009

		Dariusza Soroki				
38.	Urząd Gminy Dąbie	Otwarta Zagroda	Brak danych	Brak danych	07.05.2009	21.06.2009
39.	Urząd Gminy Dąbie	Super Sołtys	Brak danych	Brak danych	07.05.2009	30.08.2009
40.	Przedszkole Miejskie nr 1 w Gubinie	Uśmiech Dziecka	Przedszkole „Regenbogen” z Guben	Brak danych	11.05.2009	23.05.2009

